

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-2-102 (İlk inceleme)
Karar Sayısı : 09-26/535-125
Karar Tarihi : 3.6.2009

10 **A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA

B. RAPORTÖR : Ümit Nevruz ÖZDEMİR

**C. BAŞVURUDA
BULUNAN**

20 : - Saim ÜNALAN
İstanbul Caddesi No:65/1 Bakırköy/İstanbul

D. HAKKINDA İLK İNCELEME YAPILANLAR:

- Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.
Turkcell Plaza, Meşrutiyet Cad., No:71, Tepebaşı/İstanbul

- Vodafone Telekomünikasyon A.Ş.
Vodafone Plaza Büyükdere Cad. No:67 34398 Maslak/İstanbul

30 **E. DOSYA KONUSU: Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin ve Vodafone Telekomünikasyon A.Ş.'nin kontör dağıtım sistemleri aracılığıyla rekabet ihlali gerçekleştirdiği iddiası.**

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Yapılan başvuruda özetle;

- Başvuru sahibinin 1995 yılından itibaren Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin (Turkcell) resmi bayisi olduğu,
 - Kontör kartlarının büyük çoğunlukla yetkili bayiler vasıtasıyla dağıtıldığı fakat Turkcell'in bayilere zaman zaman mal sağlamadığı, bu durum sonucunda ara toptancıların ve tüketicilerin mağdur olduğu,
 - 40 - 2004 yılından itibaren Turkcell'in kontör kartlarında kotalı satışlar, mecburi paket uygulamaları, piyasaya mal vermeyerek karaborsa oluşturma gibi faaliyetlerde bulunduğu,
 - Anılan durumun Turkcell'in bazı bayilerinin yetkilerini aşırı artırmasından, bayilere ürün pazarlama yetkisi ve hazır müşteri potansiyeli sunulmuş olmasından kaynaklandığı,
 - Turkcell'in yalnızca yetkilendirmiş bulunduğu söz konusu bayilere mal sağladığı, bu bayilerin ise başvuru sahibinin müşterilerine başvuru sahibinden daha düşük fiyatla mal sunabildiği,
 - Aynı şikâyetlerin Vodafone Telekomünikasyon A.Ş. (Vodafone) için de geçerli olduğu
- 50 belirtilerek gereğinin yapılması talep edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 22.04.2009 tarih ve 2911 sayı ile giren başvuru üzerine yapılan inceleme neticesinde hazırlanan 22.5.2009 tarih ve 2009-2-102/İİ-09-ÜNÖ sayılı İlk İnceleme Raporu 26.5.2009 tarih ve REK.0.06.00.00-110/166 sayılı Başkanlık önergesi ile 09-26 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

60 **H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; şikâyet konusuna ilişkin olarak Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Vodafone Telekomünikasyon A.Ş. hakkında önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

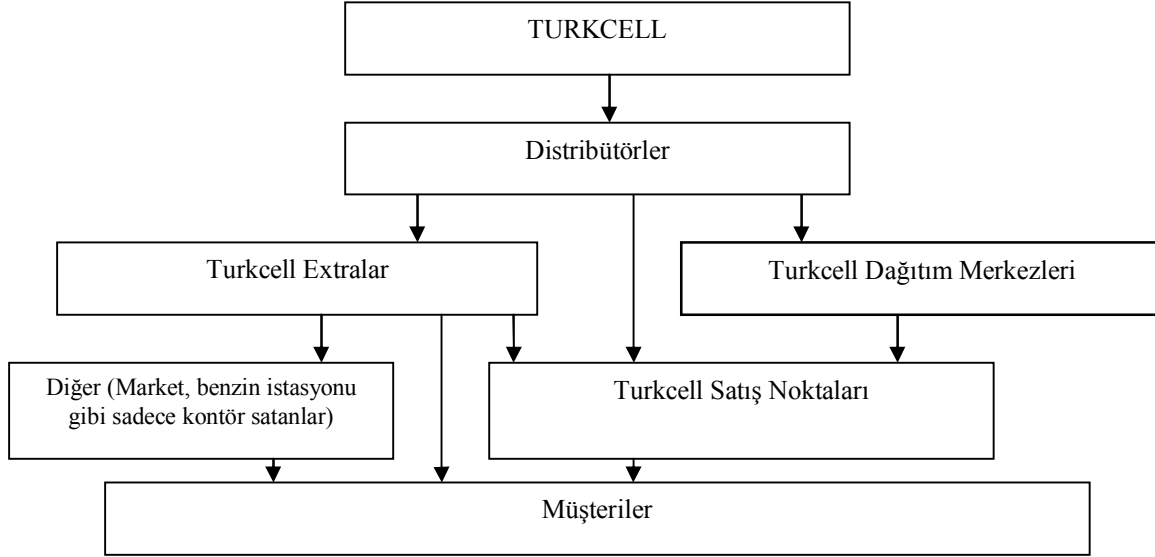
I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Başvuruda temel olarak Turkcell'in kontör dağıtım sistemi şikâyet edilmektedir. Başvuruya konu olan Turkcell kontör dağıtım sistemine yönelik olarak Rekabet Kurulu tarafından daha önce iki karar alınmıştır. Bunlardan ilki Turkcell ile Turkcell'in distribütör ve bayilerinin Turkcell ürün ve hizmetlerinin dağıtımındaki çeşitli uygulamaları nedeniyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiğine yönelik şikâyetler ile Turkcell'in "Turkcell Extra" olarak adlandırılan firmalarla imzaladığı "Turkcell Extra Sözleşmesi"ne bireysel muafiyet tanınması talebinin incelendiği 9.7.2008 tarih ve 08-44/603-230 sayılı karardır. İkincisi ise Turkcell ile 57 firma arasında imzalanacak olan "Turkcell Dağıtım Merkezi Sözleşmesi"ne bireysel muafiyet tanınması talebinin değerlendirildiği 9.10.2008 tarih 08-57/913-364 sayılı karardır¹.

Anılan kararlarda ilgili ürün pazarları sırasıyla "SIM kart, kontör kart dağıtım, aktivasyon ve diğer abonelik işlemleri" ve "SIM kart ve kontör kartların toptan satışı, dağıtım ve abonelik işlemleri" olarak, ilgili coğrafi pazar ise Türkiye olarak belirlenmiştir. 9.7.2008 tarih ve 08-44/603-230 sayılı kararda Turkcell'in hâkim durumda bulunduğu tespit edilmiştir.

80 Söz konusu kararlarda Turkcell'in başvuruya konu olan bayilik yapılıncası değerlendirilmektedir. Buna göre, Turkcell dağıtım ağının tepesinde Turkcell tarafından doğrudan satış yapılan distribütörler bulunmaktadır. Bir alt kademede ise "Turkcell Extra"lar ve Turkcell Dağıtım Merkezleri (TDM) bulunmaktadır. Turkcell Extralar satış yaptıkları ürünleri distribütörlerden temin ederek doğrudan kullanıcılara, diğer Turkcell satış noktaları ile market, benzin istasyonu gibi sadece kontör kart satışı yapan perakendecilere sunmaktadırlar. TDM'ler ise sayıları 12.000 ila 14.000'i bulan ve dağıtım ağının en alt seviyesinde bulunan Turkcell Satış Noktalarına (TSN) toptan kart satışı ve dağıtım ile aktivasyon hizmeti vermektedir. Anılan kararlarda şikâyete konu olan Turkcell dağıtım ağı aşağıdaki şema ile özetlenmektedir:

¹ Rekabet Kurulu, Turkcell ile yalnızca kurumsal müşterilere yönelik hizmet veren kurumsal çözüm merkezleri arasında imzalanan "Kurumsal Çözüm Merkezi Sözleşmesi"ne de 9.10.2008 tarih ve 08-57/914-365 sayılı kararı ile bireysel muafiyet tanımıştır.

Özellikle 9.7.2008 tarih ve 08-44/603-230 sayılı kararda mevcut şikâyete de konu olan piyasada Turkcell kontör sıkıntısı olmasına rağmen Turkcell'in kontör çıkışı yapmadığına ve bazı müşterilerine kontör çıkışını engelleyerek ticari durumlarını zora soktuğuna ilişkin iddialar da ele alınmıştır. Bu konuda;

- 100
- Bir teşebbüsün piyasaya ürün sunmasında esas belirleyici unsurun üreticinin kendi inisiyatifi olduğu ve her isteyen müşteriye (istisnai durumlar hariç) istediği miktarda ürün çıkışı yapma zorunluluğunun bulunmadığı,
 - Yapılan yerinde incelemelerde elde edilen bilgilerden, bu piyasada çeşitli firma veya şahısların SIM kart ve kontör stoku yaptığı,
 - Turkcell SIM kart ve kontörlerinin satış miktarına bağlı olarak Turkcell'in kazanç ve diğer GSM şirketlerine nazaran rekabetçi avantaj elde edeceği düşünüldüğünde, Turkcell'in piyasaya kısıtlı sayıda kontör sunmasının şirket menfaatine uygun olmayacağı,
 - Şikâyetlerin, Turkcell'in kontör çıkışını kendi dikey entegrasyonu içerisinde piyasaya sunma isteği sonucunda, daha önce bu sistemden gelir elde eden bazı ara firmaların bu gelirlerinden mahrum kalma ihtimalinin ortaya çıkmasından kaynaklandığının anlaşıldığı,
 - TDM sistemi ile stokçuluğa ve spekülasyona dayalı olarak Turkcell ürünleri
- 110

tespit ve değerlendirmelerine yer verilmiştir.

Yapılan değerlendirmede söz konusu dağıtım sistemine yönelik yapılan şikâyetin 4054 sayılı Kanun'u ihlal etmediği sonucuna varılmıştır. Yine, Rekabet Kurulu, 9.10.2008 tarih ve 08-57/913-364 sayılı kararı ile dağıtım sisteminin önemli bir parçasını oluşturan ve aslında mevcut şikâyete konu olan uygulamaların kaynağını oluşturan TDM'lere ilişkin sözleşmeye de bireysel muafiyet tanımıştır.

120 Bu bağlamda, dosya kapsamında yer alan şikâyet ile 9.7.2008 tarih ve 08-44/603-230 sayılı kararda incelenen şikâyetin benzer içeriğe sahip olduğu ve TDM'lere ilişkin sözleşmeye bireysel muafiyet tanındığı dikkate alındığında, anılan şikâyete ilişkin

yapılan değerlendirmelerin dosya konusu Şikâyet için de geçerli olduğu ve Őikayete konu olan eylemin rekabet ihlali oluŐturmadıęı kanaatine varılmıştır.

Öte yandan, başvuru sahibi ile dosya raportörü arasında yapılan görüŐme sonucunda Vodafone'a yönelik Şikâyet konusu eylemin ortadan kalktığı bilgisine ulaŐılmakla birlikte, anılan eylemin devam etmesi halinde bile, yukarıda yer verilen değerlendirmeler iŐıęında, Vodafone tarafından gerçekleştirildiği iddia edilen uygulamaların da rekabet ihlali oluŐturmayacaęı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- 130 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, başvuru konusu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde herhangi bir iŐlem yapılmasına gerek bulunmadığına, Őikayetin reddine OYBİRLİğİ ile karar verilmiştir.